

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี นับว่าเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์และการมีธรรมาภิบาลที่ดีในสังคมสามารถนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีและมีมาตรฐานของประชาชนในสังคม ซึ่งหากนับจากที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีลักษณะเด่นอันเป็นคุณต่อประเทศชาติและประชาชนด้านโครงสร้างและแนวทางที่จะนำไปสู่ธรรมาภิบาลโดยให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงาน การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี
 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้
- กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี จากประชากร จำนวน 515,708 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลทั่วไปของผู้มารับบริการ (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรสและสิทธิการรักษา) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t - test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติ One - way ANOVA ในการวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว และหากพบว่าความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่

ด้วยวิธีการของ LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษาจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี จากจำนวนประชากร 515,708 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดจันทบุรี, 2554)

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี

3. การทดสอบสมมติฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้ตามรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี เป็นแบบสอบถามที่ให้แสดงความคิดเห็นตามระดับความคิดเห็นมี 4 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) โดยมีรายละเอียดคำถามทั้งสิ้น 24 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.25 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 55.75 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า (ปวส.) มากที่สุดร้อยละ 36.50 ประกอบอาชีพรับจ้างที่สุด ร้อยละ 25.00 มีรายได้ต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 68.00

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.04, S.D. = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.20, S.D. = 0.59$) รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.17, S.D. = 0.45$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.15, S.D. = 0.56$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.03,$

$S.D. = 0.46$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.02, S.D. = 0.44$) และอันดับสุดท้ายคือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 2.69, S.D. = 0.52$) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยด้านหลักนิติธรรม มากที่สุด คือ กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีความทันสมัยเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.38, S.D. = 0.97$) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ออกกฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ($\bar{X} = 3.34, S.D. = 0.82$) และระดับต่ำสุด คือ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรียึดหลักความเสมอภาคในการให้บริการ ($\bar{X} = 2.75, S.D. = 0.95$)

2.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยด้านหลักคุณธรรมมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน ($\bar{X} = 3.44, S.D. = 0.67$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเสมอภาค ($\bar{X} = 3.16, S.D. = 0.84$) และระดับต่ำสุดคือ เมื่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี กระทำ ความผิดทางวินัยมีการสอบสวนและพิจารณาโทษด้วยความเป็นธรรม ($\bar{X} = 2.72, S.D. = 0.97$)

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยด้านหลักความโปร่งใส มากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำคัญที่ประชาชนควรรู้ เช่น ข้อบังคับจังหวัด ข้อบัญญัติงบประมาณและข้อมูลการจัดซื้อ - จัดจ้าง ($\bar{X} = 3.46, S.D. = 0.88$) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารและมีระบบให้ประชาชนเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ ($\bar{X} = 3.19, S.D. = 0.81$) และระดับต่ำสุดคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายปิดประกาศ ประชุมชี้แจงและแจ้งผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 2.69, S.D. = 0.47$)

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยด้านหลักการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการตอบสนองและนำข้อคิดเห็นที่รับฟังมาใช้ในการตัดสินใจหรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.83$) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีนโยบายเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 0.68$) และระดับ

ต่ำสุด คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ($\bar{X} = 2.69, S.D. = 0.47$)

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยด้านหลักความรับผิดชอบมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.86$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ได้ร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 0.68$) และระดับต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 2.74, S.D. = 0.96$)

2.6 หลักความคุ้มค่า พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยด้านหลักความคุ้มค่ามากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการใช้จ่ายงบประมาณตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.63$) รองลงมาคือ การบริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีมาตรฐานสะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 2.78, S.D. = 0.66$) และระดับต่ำสุดคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนาจังหวัดครอบคลุมทุกด้าน ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.73$)

3. จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

2. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

4. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test)

5. ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง

สอดคล้องกับสมมติฐานและทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test)

ตารางที่ 19 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ประชาชน ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านหลักการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษาในแต่ละด้านได้ดังนี้

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ในภาพรวม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศศิวิมล ธรรมเกษตร (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด

จันทบุรี ในภาพรวม พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิลาสินี เทียนทอง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ สุจิตรา มีจำรัส (2550, หน้า 85) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่ามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ในรายด้าน พบว่า

1. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีความทันสมัย เป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความทันสมัย เป็นธรรม

2. ด้านหลักคุณธรรม พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุพพดา ประภาศิริ (2549) ศึกษาเรื่องการศึกษาธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความพร้อมด้านโครงสร้างเพื่อสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลคือ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชนในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นหลักด้านหลักคุณธรรม

3. ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำคัญที่ประชาชนควรรู้ เช่น ข้อบังคับจังหวัด ข้อบัญญัติงบประมาณและข้อมูลการจัดซื้อ - จัดจ้าง อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา (2546) ศึกษาเรื่องการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำคัญที่ประชาชนควรรู้ ซึ่งเป็นหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ด้านหลักด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการตอบสนองและนำข้อคิดเห็นที่รับฟังมาใช้ในการตัดสินใจ หรือปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศศิวิมล ธรรมเกษตร (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตรา มีจำรัส (2550, หน้า 85) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่ามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาผลการศึกษา ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

6. ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการใช้จ่ายงบประมาณตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กำธร รัตนธรรม (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลแหลมงอบ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลแหลม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลแหลมงอบ จังหวัดตราด ในด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ประชาชนมีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น จะเห็นได้จากผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของหลาย ๆ ท่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี

เพราะว่าหลักธรรมาภินิหารนั้นเป็นแนวทางสู่การบริหารจัดการที่ดี นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภินิหารของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพและการศึกษา พบว่า

ในการศึกษาข้อมูลเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภินิหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี เป็นการนำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมา ทดสอบหาความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภินิหารของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี

ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ,อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภินิหารขององค์การบริหารส่วน จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน

ในขณะที่ประชาชนที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภินิหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภินิหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชน เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีนโยบายในการบริหารงานให้สอดคล้องกับระเบียบ กฎหมาย และนโยบายของรัฐบาล โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชน และมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นพพล สุรนักครินทร์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภินิหาร มาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ ต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภินิหารมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทธา นิยะธิรกุล (2546) ได้ศึกษาเรื่อง คุณสมบัติที่ เหมาะสมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภินิหารตามความคิดเห็นของข้าราชการและลูกจ้างของ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ พบว่า ข้าราชการและลูกจ้างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภินิหารไม่แตกต่างกัน และยัง สอดคล้องกับ จิตวรธรรม หวังสุภกิจโกศล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนมีอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต หรือประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลจึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541, หน้า 150 - 151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพคนนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้จบหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุต่างกัน มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีแตกต่างกัน

2.4 อาชีพ พบว่า ประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มี อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีไม่แตกต่างกัน

2.5 รายได้ พบว่า ประชาชนมีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัดจันทบุรี” พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมด้านต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้าน

หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีระดับการให้บริการน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่าและผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศอาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีอายุและการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

เชิงนโยบาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรนำโครงการต่าง ๆ ในแผนพัฒนาไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณตามที่สัญญาไว้กับประชาชน มุ่งรักษาผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม และปฏิบัติตามกฎหมาย
2. มุ่งการนำกรอบมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมมาใช้กับสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี รวมไปถึงการสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริต ความตรงต่อเวลาและการบริการประชาชนที่เสมอภาคกันของพนักงานและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี
3. ด้านความคุ้มค่า ควรมีการปรับปรุงการบริการขององค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัดจันทบุรี ให้มีมาตรฐานสะดวกรวดเร็วและควรมีการปรับปรุงด้านการจัดสรรงบประมาณพัฒนาจังหวัดครอบคลุมทุกด้านให้เกิดความคุ้มค่า

เชิงปฏิบัติการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม
 - 1.1 ควรมีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อบัญญัติให้ถูกต้องและบังคับใช้อย่างเสมอภาค
 - 1.2 ควรเน้นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ยึดหลักความเสมอภาคในการให้บริการ
2. ด้านหลักคุณธรรม
 - 2.1 ควรเน้นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีการตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเสมอภาค
 - 2.2 เมื่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี กระทำความผิดทางวินัย มีการสอบสวนและพิจารณาโทษด้วยความเป็นธรรม
3. ด้านหลักความโปร่งใส
 - 3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำคัญที่ประชาชนควรรู้ เช่น ข้อบังคับจังหวัด ข้อบัญญัติงบประมาณและข้อมูลการจัดซื้อ - จัดจ้าง

3.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายปดประกาศ ประชุมชี้แจงและแจ้งผู้นำชุมชน

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม

4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรมีการตอบสนอง และนำข้อคิดเห็นที่รับฟังมาใช้ในการตัดสินใจ หรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน

4.2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

5.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

5.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรมีการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

6. ด้านหลักความคุ้มค่า

6.1 เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

6.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี ควรมีการใช้จ่ายงบประมาณตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน

เชิงวิชาการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการมุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนพื้นที่ปกครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เป็นกรณีศึกษาต่อการบริหารจัดการที่ตามหลักธรรมาภิบาล โดยพิจารณาความสัมพันธ์ในเชิงความแตกต่างของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล 6 องค์ประกอบเท่านั้น มิได้มุ่งทำการศึกษาถึงถึงสาเหตุอันเป็นคำอธิบายต่อปรากฏการณ์ที่ค้นพบจากการศึกษา ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ในโอกาสต่อไป ควรจะได้ทำการวิจัยที่หลากหลายแง่มุม และมีมิติของการศึกษาที่ลึกซึ้งในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

1. บทบาทของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี

3. การพัฒนาคุณภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

4. การมีส่วนร่วมพนักงานส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University